Korkeakoulujen kieltenopetusyhteistyö
HE 66/2016

Immo Aakkula
Hallitusneuvos, OKM
3.5.2016

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Ehdotus 1/2

- Korkeakoulut voisivat päätöksellään järjestää niiden tutkintoihin sisältyvän kielten ja viestinnän opetuksen yhdessä tai hankkia opetuksen toiselta yliopistolta tai ammattikorkeakoululta.
  - Ei mahdollista hankintaa muulta oikeushenkilöltä
- Korkeakoululla olisi näin toimiessaan oikeus luopua osittain tai kokonaan itse antamasta tutkintoon kuuluvan kielten ja viestinnän opetusta.
  - Poikkeus koulutusvastuusta (YOL 7 §, AMKL 8 §)
  - Koskee sekä pakollisia että vapaaehtoisia kieliopintoja
- Ei luovuta opetuksen tutkinto- ja alasidonnaisuudesta (tutkintoasetus/AMK-asetus)
- Ehdotus ei koske kielitieteiden eikä viestinnän alan tutkintoihin johtavaa opetusta.

Esitys 2/2

- Opiskelijalla on rajattu opiskeluoikeus ilman tutkinnonsuorittamisoikeutta opetuksen toteuttavassa korkeakoulussa.
- Tutkinnon myöntäjä vastaa
  - Opetuksen suunnittelu
    - Osaamistavoitteet, tutkinto- ja alasidonnaista
  - Laatu (YOL 2 ja 87 §)
    - Edellyttää omaa osaamista ja mahdollisuutta irtisanoa yhteistyösopimus
- Opetuksen antaja vastaa
  - Opetuksen toteutus
  - Arvostelu ja oikaisuvaatimusten käsittely
  - Kurinpito
- Kurssille valinta sopimuksen mukaan

Vaikutukset 1/2

- Edistää opetuksen laatua ja taloudellisuutta
- Sallii nykyiset toimintamallit ja niiden kehittämisen tarpeiden mukaan
- Mahdollistaa suuremmat yksikkökoot ja resurssien yhteiskäytön.
- Hyötyä erityisesti
  - Virtuaaliopetuksen kehittämiselle
  - Pienille paikkakunnille
  - Harvinaisten kielten opetukselle
- Henkilöstövaikutuksia
  - Erilaiset työehtosopimukset AMK- ja YO-sektoreilla
  - Vaikuttaa naisiin enemmän kuin miehiin

Vaikutukset 2/2

- Ei muuta
  - Osaamistavoitteita
  - Opetuksen tutkinto- ja alasidonnaisuutta
  - Verot
- Kieltenopetuksen järjestelyitä käynnissä
  - Lappeenranta
  - Rovaniemi
  - Tampere (Tampere3)
  - Vaasa
  - Itä-Suomi
  - Helsinki: Hanken-Arcada; Aalto-Metropolia
- Voimaan 1.8.2016

Lausuntopalaute

- Lausunnot 14 yliopistolta, 13 AMK:lta ja 15 etujärjestöltä (yht. 42)
- 39 myönteistä lausuntoa
  - Mahdollistaa opetusresurssien paremman käytön -> parempi laatu ja alhaisemmat kustannukset (osaamiskeskittymät);
  - Erityistä hyötyä harvinaisten kielten opetukselle ja pienille korkeakoulupaikkakunnille
  - Erilaiset ratkaisut on hyvä asia
- Vastustivat
  - OAJ, Centria AMK sekä Ammattikorkeakoulujen kielten ja viestinnän vastuuverkosto
  - Uhka alakohtaiselle ja integroidulle opetukselle AMK:issa
  - Uhkana säästön tavoittelu laadun kustannuksella
  - Uhka kieltenopettajille

Suhde perustuslakiin 1/4

- Perustuslaki 16.3 §
    - Tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus
- Perustuslaki 123.1 §
    - Yliopistojen itsehallinto
- Perustuslaki 124 §
    - Hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle

Ministeriö ei näe ehdotuksessa ristiriitaa perustuslain kanssa

Suhde perustuslakiin 2/4

Tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus (PL 16.3. §)

- Opetuksen antajalla vapaus päättää
  - opetuksen sisällöstä
  - opetuksen tavasta
  - opetuksen järjestämistavasta (institutionaalinen vapaus)
- Sisällöllinen vapaus ja opetuksen tapa turvattu yhtäläisesti yliopistolailla ja ammattikorkeakoululailla (AMKL 9 §, YOL 6 §)
- Ehdotus lisää opetuksen institutionaalista vapautta.

Suhde perustuslakiin 3/4

Yliopistojen itsehallinto (PL 123.1 §)

- Taloudellinen, hallinnollinen ja akateeminen itsehallinto
- Keskeisin sisältö
  - …”yliopiston sisäisestä hallinnosta päättävät laissa säädetyin rajoituksin asianomaisen yliopiston omat eivätkä valtion yleiset hallintoviranomaiset” (PeVL 1/1998 jälkeen toistuvasti)
  - Yliopistoyhteisön mahdollisuus valita enemmistö yliopiston hallituksen jäsenistä yhteisön sisältä (PeVL 11/2009)
  - Hallituksen ja rehtorin tehtävät määritelty laissa siten, että merkittävää päätöksentekovaltaa ei voida siirtää yliopistoyhteisön ulottumattomiin (PeVL 11/2009)
  - Turvaavat vapaata tiedettä, taidetta ja ylintä opetus
- Ei koske ammattikorkeakouluja
- Ehdotus vahvistaa yliopistojen itsehallintoa.

Suhde perustuslakiin 4/4

Hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle (PL 124 §)

- Lailla säätämisen vaatimus
- Tarpeen, eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai hyvän hallinnon vaatimuksia.

Oikeusturva – yhdenmukainen sääntely AMK- ja YO-sektoreilla

- Opiskelijavalinta
- Makuuttomuus / maksut
- Arviointi
- Oikaisut ja valitukset
- Kurinpito